

Beslut

Upplands Väsby kommun
upplands.vasby.kommun@upplandsvasby.se
synnove.friden@upplandsvasby.se

2018-06-27

Dnr 400-2017:7322

Rektor John Gustafsson
john.gustafsson@upplandsvasby.se

Beslut

efter kvalitetsgranskning vid Väsby Nya gymnasium i Upplands Väsby kommun av nyanlända elevers fortsatta utbildningsvägar efter språkin-
troduktion

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19 § skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av *nyanlända elevers fortsatta utbildningsvägar efter språkin introduktion*. Syftet är att granska huvudmäns och skolors arbete för att ge nyanlända elever förutsättningar att gå vidare inom gymnasiet eller till Komvux efter språkin introduktion.

De övergripande frågeställningarna är:

1. *I vilken utsträckning har huvudmannen ett långsiktigt och samordnat arbete för nyanlända elevers fortsatta utbildningsvägar?*
2. *I vilken utsträckning arbetar rektorn för:*
 - a) *en strukturerad kontakt mellan språkin introduktion och fortsatta utbildningsvägar?*
 - b) *en vägledning som ger nyanlända elever en god överblick över fortsatta utbildningsvägar?*

Granskningen genomförs i 22 utvalda gymnasieskolor med huvudmän som erbjuder språkin introduktion. I urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. Väsby Nya Gymnasium i Upplands Väsby kommun ingår i denna granskning.

Skolinspektionen besökte Väsby Nya gymnasium den 17 och 18 maj 2018. Besöket genomfördes av utredarna Iréne Arvidsson, Kerstin Martinsson och Johan Rydstedt. Intervjuer med ett antal elever på språkin introduktion, studie- och yrkesvägledare, biträdande rektor, rektor och biträdande utbildningschef och utredare/samordnare för nyanländas lärande har genomförts.

När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport.

Identifierade utvecklingsområden

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande områden:

- Huvudmannen behöver systematiskt inhämta tillräcklig information om vilka behov av fortsatta utbildningsvägar elever på språkintröduktion har och planera för att ha en beredskap att erbjuda utbildningsplatser som möter de behov som huvudmannen har identifierat.
- Huvudmannen behöver se till att det finns planerade arbetssätt i syfte att vägleda och motivera nyanlända elever samt säkerställa både att elevernas behov av vägledning tillgodoses och att personal har kompetens för att tillgodose elevernas behov av vägledning.
Huvudmannen behöver se till att det bedrivs ett strukturerat arbete för att motverka begränsningar i studieval som grundar sig på kön, social och kulturell bakgrund.
- Huvudmannen behöver skapa förutsättningar för strukturerade kontakter mellan språkintröduktion och Komvux gällande elevers övergång från språkintröduktion till Komvux. I detta kan till exempel ingå att skapa rutiner/strukturer för överlämning till Komvux.
- Rektorns arbete med att skapa strukturerade kontakter mellan språkintröduktionsprogrammet och fortsatta utbildningsvägar behöver utvecklas. I detta ingår att rektorn behöver, på ett systematiskt sätt, ta reda på elevernas behov av kontakt med andra utbildningsvägar och se till att det finns utarbetade rutiner och strukturer för övergången mellan språkintröduktionsprogrammet och andra utbildningsvägar. Vidare ingår att rektorn behöver se till att skolan har rutiner och strukturer för att ge eleverna möjlighet att ta del av undervisningen på nationella program. Slutligen ingår att se till att det ges fler möjligheter till social inkludering mellan elever på språkintröduktion och elever på de nationella programmen på skolan.
- Rektorn behöver ha en strategi för arbetet med att motverka att eleverna gör begränsade val utifrån kön, social eller kulturell bakgrund.

Skolinspektionens bedömningar

1. *I vilken utsträckning har huvudmannen ett långsiktigt och samordnat arbete för nyanlända elevers fortsatta utbildningsvägar?*

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannens långsiktiga och samordnade arbete för nyanländas fortsatta utbildningsvägar bedrivs med god kvalitet i vissa delar och med låg kvalitet i andra delar. Det som fungerar väl är huvudmannens arbete med att följa upp om skolenheterna har tillräckliga resurser för arbetet med vägledning.

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande områden: Huvudmannen behöver systematiskt inhämta tillräcklig information om vilka behov av fortsatta utbildningsvägar elever på språkinträdning har och planera för att ha en beredskap att erbjuda utbildningsplatser som möter de behov som huvudmannen har identifierat. Huvudmannen behöver också se till att det finns planerade arbetssätt i syfte att vägleda och motivera nyanlända elever samt säkerställa både att elevernas behov av vägledning tillgodoses och att personal har kompetens för att tillgodose elevernas behov av vägledning. Huvudmannen behöver dessutom se till att det bedrivs ett strukturerat arbete för att motverka begränsningar i studieval som grundar sig på kön, social och kulturell bakgrund. Vidare behöver huvudmannen skapa förutsättningar för strukturerade kontakter mellan språkinträdning och Komvux gällande elevers övergång från språkinträdning till Komvux. I detta kan till exempel ingå att skapa rutiner/strukturer för överlämning till Komvux.

Skolinspektionens utredning gällande huvudmannens långsiktiga arbete för nyanlända elevers fortsatta utbildningsvägar

Huvudmannens beredskap för fortsatta utbildningsvägar

Granskningen visar att huvudmannen har en beredskap att erbjuda utbildningsplatser för elever som lämnar språkinträdning genom samarbetsavtal mellan kommuner i Stockholms län, men att såväl förvaltningsledning som rektorn har

identifierat ett behov av fler utbildningar som kombinerar språkinläring med yrkesutbildning. Vidare visar granskningen att huvudmannen inte systematiskt tar reda på vilka behov eleverna på språkintröduktion har av fortsatta utbildningsvägar.

Representanter för huvudmannen säger i intervjun att kommunen har en god beredskap för att kunna möta behovet av olika fortsatta utbildningsvägar genom det samarbetsavtal som finns. De berättar att det finns tillräckligt med platser. Det som saknas, berättar de, är möjligheten att kunna erbjuda utbildningar som kombinerar svenska för invandrare och yrkesutbildning.

Representanter för huvudmannen säger i intervjun att huvudmannen saknar en tydlig bild över hur elevgruppens förutsättningar för att gå vidare i utbildningssystemet ser ut, men att huvudmannen har en organisation där de kan möta elevers individuella behov. Genom samtal med biträdande rektor på Väsby Nya gymnasium får kommunens samordnare för nyanländas lärande information om utbildningen, vilka prioriteringar som behöver göras och vilka problem som finns. Representanterna för huvudmannen säger dock att de inte får in tillräckligt med information för att kunna planera, utan skulle behöva veta hur länge eleverna går på språkintröduktion, vilka som blir kvar och vilka insatser som har gjorts. De säger vidare att det förekommer många informella samtal som inte dokumenteras och att det därför finns en risk att saker missas.

I intervjun säger rektor för vuxenutbildningen att hen uppfattar att huvudmannen, Upplands Väsby kommun, har en beredskap för att ge nyanlända elever förutsättningar att ta sig vidare i utbildningssystemet. Rektor säger dock att huvudmannen inte efterfrågar några underlag från vuxenutbildningen för att kunna planera för nyanländas fortsatta utbildningsvägar.

Studie- och yrkesvägledarna på Väsby Nya gymnasium säger i intervjun att det finns tillräckligt med platser för att kunna möta behovet av olika fortsatta utbildningsvägar för nyanlända elever på språkintröduktion och att eleverna har tillgång till en stor mängd program i Stockholms län, eftersom eleverna gör gymnasieansökan i hela länet. Dock, säger de, saknas platser på yrkesprogram i kommunen, då det i nuläget bara finns en skola med bygg- och anläggningsprogram. Denna bild delas av både rektor och de biträdande rektorerna på Väsby Nya gymnasium och rektor säger i intervjun att det finns ett stort behov av att hitta

flexibla lösningar så att elever kan kombinera svenskundervisning med yrkesutbildning och snabbt komma ut i arbetslivet. Rektorn säger att det är viktigt även ur ett inkluderingsperspektiv.

Rektorn, de biträdande rektorerna och studie- och yrkesvägledarna på Väsby Nya gymnasium säger i intervjun att huvudmannen inte efterfrågar någon information från skolan för att kunna planera för nyanländas fortsatta utbildningsvägar. Rektorn säger att skolan lämnar vissa uppgifter och att det är biträdande rektorn som hanterar det vid möten med biträdande utbildningschefen. De biträdande rektorerna säger att huvudmannen skulle behöva ha mer information. Inom samarbetet inom Stockholms län kan elever söka till alla nationella program och där finns den samlade bilden av vad elever sökt, säger de vidare. Det hade också behövts ett samarbete med någon grundskola för att ge eleverna möjlighet att läsa även praktisk-estetiska ämnen för att få fler betyg, fortsätter de. Rektorn säger att huvudmannen inte har tillräcklig information för att kunna planera. Det behövs en mycket bättre uppföljning för att kunna planera effektivt, säger rektorn.

Studie- och yrkesvägledarna på Väsby Nya gymnasium säger att det är ett fåtal elever som årligen söker till gymnasiet inom den fria kvoten och säger vidare att det inte finns några hinder att söka på fri kvot om de på skolan bedömer att förutsättningar för detta finns. Rektorn på Väsby Nya gymnasium säger att det är många elever som vill läsa ett nationellt program på gymnasiet och att de måste söka på samma sätt som alla andra. Rektorn säger vidare att skolan gör en bedömning för varje enskild elev och om de tror att eleven kommer att klara av utbildningen så används fri kvot. Eleverna har behov av att snabbt gå vidare och komma in på utbildningar, säger rektor.

Huvudmannens planerade arbetssätt gällande studie- och yrkesvägledning

Granskningen visar att huvudmannen inte styr arbetet med studie- och yrkesvägledning. Huvudmannen har inte någon studie- och yrkesvägledningsplan eller några centrala riktlinjer för arbetet med studie- och yrkesvägledning, utan det är rektorn som ansvarar för detta arbete. Granskningen visar också att huvudmannen inte säkerställer att elevers behov av vägledning tillgodoses eller att personal har kompetens för att tillgodose elevernas behov.

Representanterna för huvudmannen säger i intervju att huvudmannen inte styr studie- och yrkesvägledaruppdraget, utan att det är rektorn som ansvarar för detta. De säger vidare att eftersom det är samma rektor som är chef för studie- och yrkesvägledarna både på gymnasiet och vuxenutbildningen, så minimeras glappet mellan utbildningarna och ingen elev riskerar att ramla mellan stolarna. De berättar att de har regelbundna möten med kommunala och fristående huvudmän, där de ibland tar upp arbetet med studie- och yrkesvägledning och att de till exempel anordnar gemensamma studie- och yrkesvägledarutbildningar.

De biträdande rektorerna på Väsby Nya gymnasium säger i intervjun att det inte sker någon styrning från huvudmannen av studie- och yrkesvägledningen som de känner till, utan de uppfattar att ansvaret ligger på skolläningen. På Skolinspektionens fråga om huvudmannen styr arbetet med studie- och yrkesvägledningen, svarar rektorn att det inte görs och han säger vidare att det är skolläningens ansvar. Rektorerna säger att han får frågor av den politiska nämnden, men det finns inga tillfällen inplanerade då studie- och yrkesvägledningen följs upp, utan det sker i så fall på rektorerna initiativ. Nämnden har tillit till att skolan klarar detta arbete och de litar på att de annars skulle ha fått signaler, säger rektorerna vidare.

Studie- och yrkesvägledarna på Väsby Nya gymnasium säger i intervjun att det inte finns några centrala riktlinjer eller någon studie- och yrkesvägledningsplan för närvarande. De har, i studie- och yrkesvägledarnas nätverk, börjat med att förtydliga roller och lämnat det skriftligen till huvudmannen.

Uppföljning av arbetet med studie- och yrkesvägledning

Representanter från huvudmannen säger att det är verksamhetschefen som följer upp med rektorerna om skolans personal har tillräcklig kompetens för studie- och yrkesvägledning. På Skolinspektionens fråga om huvudmannen följer upp om elever får tillräcklig information om utbildningssystemet, deras möjligheter till studier och arbetsmarknadens kompetenskrav, svarar de att det inte görs. De intervjuade studie- och yrkesvägledarna, de biträdande rektorerna och rektorerna på Väsby Nya gymnasium uttrycker samstämmigt att huvudmannen inte följer upp om skolans personal har tillräcklig kompetens för att tillgodose de nyanländas behov av vägledning eller om eleverna får tillräcklig information och vägledning. Studie- och yrkesvägledarna säger att det genomfördes en elevenkät i fjol,

men de vet inte om det ingick några specifika frågor gällande om elevernas behov av vägledning tillgodosågs.

Huvudmannens arbete med att motverka begränsade studieval

Granskningen visar att huvudmannen inte säkerställer att det bedrivs ett arbete med att motverka begränsade studieval. Representanterna för huvudmannen säger i intervjun att de i nuläget inte har något arbete med att motverka begränsade studieval, men att de ska ta fram en handlingsplan. De säger vidare att de samtalat med den biträdande rektorn om vilka insatser som görs kring skolans generella arbete med normer, värden och demokrati.

Intervjuade studie- och yrkesvägledare, de biträdande rektorerna och rektorn på Väsby Nya gymnasium säger att det för närvarande inte bedrivs något arbete från huvudmannens sida för att motverka begränsade studieval. De biträdande rektorerna säger att de inte fått några särskilda instruktioner gällande detta och att det hade varit bra med viss styrning. Rektorn säger i intervjun att detta ingår i rektors uppdrag.

Skolinspektionens utredning gällande huvudmannens samordning av arbetet för nyanländas fortsatta utbildningsvägar

Huvudmannens uppföljning och samordning av resurser

Granskningen visar att huvudmannen följer upp om skolenheterna har tillräckliga resurser för arbetet med vägledning. Rektorn på Väsby Nya gymnasium och representanterna för huvudmannen säger i intervjun att uppföljningen av resurser för vägledning av nyanlända görs genom att rektorn vid behov signalerar till huvudmannen. Huvudmannarepresentanterna säger vidare att genom den ordinarie budgetuppföljningen följer huvudmannen upp studie- och yrkesvägledarresurserna. Det förs dessutom mycket diskussioner med den biträdande rektorn om exempelvis hur studie- och yrkesvägledaruppdraget kan genomföras, säger representanterna för huvudmannen. Representanterna för huvudmannen säger att genom de stödfunktioner som finns, exempelvis kurator och en mottagningsenhet som utför kartläggningen av nyanlända elevers kunskaper, ska studie- och yrkesvägledningen på skolan avlastas. De säger vidare att det går att göra justeringar av resurserna vid behov.

Rektorn för Väsby Nya gymnasium berättar att han tycker att det finns en väl-fungerade och tät dialog med huvudmannen. Det finns möjligheter att samordna resurser om de skulle uppstå behov och samordningsvinster kan uppnås genom exempelvis den centrala språk- och mottagningsenheten, säger rektorn.

De biträdande rektorerna på Väsby Nya gymnasium säger i intervju att de nyanlända eleverna har en högre elevpeng och att skolan har stora möjligheter att styra resurserna, exempelvis genom att använda elevpengen till elevhälsa och till studie- och yrkesvägledare. Det är rektorn som har ansvar för att avgöra om eventuell förstärkning av resurser till studie- och yrkesvägledning ska ske, säger de. De säger vidare att det finns möjlighet för skolenheten att använda den centrala mottagningsenheten och då frisätts resurser för studie- och yrkesväglarna på gymnasieskolan. Det går också att samordna resurser mellan de skolor som tillhör samma förvaltning, säger de.

Förutsättningar för strukturerade kontakter

Granskningen visar att huvudmannen i viss utsträckning skapar förutsättningar för vissa strukturerade kontakter i form av nätverk, men att det saknas rutiner/strukturer för överlämning till Komvux.

I intervjun säger representanterna för huvudmannen att det finns ett nätverk för studie- och yrkesväglarna i kommunen. De säger vidare i intervjun att det inte finns någon tydlig struktur eller rutin för överlämning till Komvux för elever som slutar på Språkintröduktion. En av de intervjuade säger att det är ett problem att rutiner för överlämning saknas och att de skulle behöva ha bättre koll på övergångarna, medan den andra representanten säger att det inte är något problem. De säger vidare att arbetet hittills har varit inriktat på själva mottagandet av de nyanlända och deras utbildning och att de ännu inte startat upp arbetet med övergångarna till fortsatta utbildningsvägar.

Rektorn för vuxenutbildningen säger i intervjun att det saknas strukturerade kontaktytor mellan språkintröduktion och vuxenutbildningen och säger vidare de inte får någon information om elever som har gått på språkintröduktion innan de börjar på Komvux, om eleverna inte har gått på en skola hos samma huvudman. Hen menar att det hade underlättat för elevernas övergångar om Komvux hade fått information om vad eleverna gjort på språkintröduktionsprogrammet,

vilka kunskaper de har med sig och hur närvaron sett ut. Med ett bättre underlag hade de kunnat förkorta elevernas introduktion, anpassa utbildningen bättre för de enskilda eleverna och lägga fokus på rätt saker direkt, säger vuxenutbildningens rektor. Hen säger vidare att det hade varit bra med en kontaktperson på språkin introduktionsprogrammet som Komvux kunde vända sig till och att hen gärna skulle vilja besöka språkin introduktion för att se hur de arbetar. Enligt vuxenutbildningens rektor har hen tagit initiativ till ett sådant samarbete, och även om gymnasieskolan är positiv till idén har inget besök kommit till stånd ännu.

De biträdande rektorerna på Väsby Nya gymnasium berättar i intervjun att det finns en operativ styrgrupp i kommunen där biträdande rektorn, ansvarig för kommunala aktivitetsansvaret, socialtjänsten, arbetsförmedlingen och Komvux ingår. I gruppen har man försökt kartlägga vilket ansvar de olika aktörerna har, för att säkerställa att ingen elev faller mellan stolarna.

Studie- och yrkesvägledarna och de biträdande rektorerna på Väsby Nya gymnasium säger i intervjun att det finns ett nätverk för studie- och yrkesvägledare från gymnasiet och grundskolan som initierats av en av de biträdande rektorerna.

Rektorn på Väsby Nya gymnasium säger i intervjun att det finns ett rektorsnätverk för förskola, grundskola, språk- och mottagningsenheten och Komvux, som har möte varje vecka tillsammans med skolchefen. Där tas bland annat frågor om övergångar upp.

2a. I vilken utsträckning arbetar rektor för en strukturerad kontakt mellan språkin introduktion och fortsatta utbildningsvägar?

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att rektors arbete med att skapa strukturerade kontakter mellan språkin introduktionsprogrammet och fortsatta utbildningsvägar är av låg kvalitet.

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande områden: Rektors arbete med att skapa

strukturerade kontakter mellan språkintruktionsprogrammet och fortsatta utbildningsvägar behöver utvecklas. I detta ingår att rektorn behöver, på ett systematiskt sätt, ta reda på elevernas behov av kontakt med andra utbildningsvägar och se till att det finns utarbetade rutiner och strukturer för övergången mellan språkintruktionsprogrammet och andra utbildningsvägar. Vidare ingår att rektorn behöver se till att skolan har rutiner och strukturer för att ge eleverna möjlighet att ta del av undervisningen på nationella program. Slutligen ingår att se till att det ges fler möjligheter till social inkludering mellan elever på språkintruktionsprogrammet och elever på de nationella programmen på skolan.

Skolinspektionens utredning

Strukturerade kontakter¹

Granskningen visar att rektorn tar reda på elevers individuella behov av kontakt med fortsatta utbildningsvägar, men att informationen inte används för att planera för strukturerade kontakter. Granskningen visar vidare att rektorn inte ser till att det finns utarbetade rutiner och strukturer för övergången mellan språkintruktionsprogrammet och fortsatta utbildningsvägar.

De intervjuade eleverna berättar att de upplever att kontakten med fortsatta utbildningsvägar är otillräcklig. De säger att de inte har besökt eller fått besök av Komvux. De berättar att man kan gå på *Gymnasiemässa* och *Öppet hus* på andra skolor. En elev berättar i intervjun att hen skulle vilja besöka de yrkesprogram som hen är intresserad av och i samband med det få prata med de elever som går på programmet för att höra vad de tycker.

¹

Med strukturerad kontakt avses kontakt som är en del av en *långsiktig medveten strategi* med ett tydligt syfte; att påskynda och underlätta elevers övergång till fortsatt utbildning. I granskningen avses främst strukturerad kontakt på ett organisatoriskt plan som planeras och leds av rektor

På Skolinspektionens fråga om hur den strukturerade kontakten mellan språkintroduktion och fortsatta utbildningsvägar fungerar, svarar rektorn på Väsby Nya gymnasium att han har gjort så gott han kunnat, men att han har insett att man nog kan göra mer. Rektorn säger att i nuläget finns det varken någon styrning av arbetet med strukturerade kontakter eller något samarbete med andra utbildningsvägar, förutom ett studie- och yrkesvägledarnätverk tillsammans med grundskola och vuxenutbildning. Han säger vidare i intervjun att det finns ett behov av ytterligare samarbete, trots att många av skolans elever har fyllt arton år och förväntas klara sig själv.

Studie- och yrkesvägledarna säger i intervjun att de inte har kännedom om ifall rektorn tar reda på vilka behov av kontakt med fortsatta utbildningsvägar som eleverna på språkintroduktion har. Studie- och yrkesvägledarna säger att de flesta eleverna är inriktade på att gå vidare till gymnasiet och att få elever vill gå på Komvux. De berättar att eleverna får besöka *Gymnasiemässan* och att de har pratat om att Komvux ska komma och informera. Vidare säger studie- och yrkesvägledarna att skolan behöver bli bättre på att exempelvis ordna så att eleverna får besöka andra skolor. Det finns ett nätverk för studie- och yrkesvägledare i grundskolor, gymnasiet och vuxenutbildningen i kommunen, som träffas en gång per termin, säger de.

Studie- och yrkesvägledarna och de biträdande rektorerna på Väsby Nya gymnasium berättar i intervjun att de använder sig av så kallade bilagor när eleverna går över till annat introduktionsprogram eller nationellt program. Bilagorna innehåller information exempelvis om vilken kunskapsnivå eleverna ligger på i de olika ämnena, eventuella betyg, behov av särskilt stöd och hur elevens närvaro sett ut, säger de vidare. När elever ska söka till Komvux används inte samma form av bilagor som när de söker till gymnasiet, säger rektorn vidare.

De biträdande rektorerna på Väsby Nya gymnasium säger i intervjun att de på skolans klasskonferenser går igenom var eleverna ligger kunskapsmässigt, vilka som ska vidare till annan utbildning och hur skolan kan hjälpa dem. De säger vidare att de inte känner till om vuxenutbildningen får någon information om vilken nivå eleverna ligger på. Elever får gymnasieintyg när de slutar på skolan och det tar de med sig själva till vuxenutbildningen, säger de vidare. De berättar att studie- och yrkesvägledarna har särskilda samtal om Komvux med elever

som inte hinner bli behöriga till gymnasieprogram. De säger att de kan kontakta Komvux för enskilda elevers räkning och att de mottagande skolorna ofta ringer och frågar om exempelvis omdömen för eleverna. Det är mycket upp till den mottagande skolan att ta kontakt om de är intresserade.

Rutiner för elever att delta i undervisning på skolans nationella program

Granskningen visar att det saknas, utifrån elevernas behov, upparbetade rutiner och strukturer för hur eleverna på språkintröduktionen ges möjlighet att delta i undervisningen på nationella program på skolan.

En elev berättar i intervjun att skolan inte möjliggör för elever på språkintröduktion att läsa gymnasiekurser tillsammans med nationellt program. Hen berättar att hen fått betyg i engelska och gärna skulle vilja läsa engelska med nationellt program, men säger att hen inte får det. Istället är hen ledig under lektionerna, säger eleven. Hen berättar också om andra elever på skolan som har betyg i vissa ämnen, och då bara läser de få ämnen som är kvar. Vissa elever saknar bara svenskan eller ett annat ämne och de går bara på en lektion per dag och så kan det vara under ett helt läsår, säger eleven.

Studie- och yrkesvägledarna på Väsby Nya gymnasium säger i intervjun att elever kan läsa kurser med nationellt program på skolan, men att de inte vet om någon gör det för närvarande. Ibland går det dock inte schematekniskt att organisera och ibland behöver elever fokusera på de ämnen de inte har betyg i, säger de vidare. Elever som har gått i grundskolan och redan har fått betyg i flera ämnen läser bara ett fåtal ämnen på skolan och har ingen annan undervisning resterande tid, säger studie- och yrkesvägledarna. Studie- och yrkesvägledarna säger att de har diskuterat om de i stället kan erbjuda dessa elever mer undervisning i de ämnen de läser, vilket dock inte görs i nuläget. Eleverna behöver ha grundskolebetyg i svenska innan de kan läsa kurser på gymnasienivå och det gäller de flesta ämnen säger de, utom engelska och matematik som kan fungera. Mellan de teoretiska programmen och språkintröduktion finns ett samarbete genom att lärarna undervisar på både språkintröduktion och nationella program, säger studie- och yrkesvägledarna.

De biträdande rektorerna säger i intervjun att det är svårt för elever på språkintruktionsprogrammet att läsa ämnen med nationellt program, eftersom klasserna på de nationella programmen är fulla. De berättar vidare att elever kan läsa en gymnasiekurs i exempelvis engelska och att det finns elever som läser matematik på gymnasienivå, men att det då sker i den ordinarie språkintruktionsgruppen. De biträdande rektorerna säger att elever som bara har enstaka ämnen kvar att läsa, har erbjudits att gå på lektioner i även de ämnen de redan har klarat. Elever på språkintruktionsprogram kan av praktiska skäl inte läsa tillsammans med nationellt program, säger de biträdande rektorerna.

Rektorn på Väsby Nya gymnasium säger i intervjun att de elever som är klara med många ämnen borde kunna läsa gymnasiekurser tillsammans med gymnasieklasser. När det gäller elever som bara är klara med enstaka ämnen är det svårt schematekniskt, säger han vidare.

Social inkludering

Granskningen visar att det inte pågår något arbete för att möjliggöra social inkludering mellan elever på språkintruktionsprogram och elever på skolans nationella program. Granskningen visar vidare att eleverna på språkintruktionsprogram inte upplever att det finns någon social inkludering, trots att de är i samma lokaler som elever på nationella program.

Samtliga intervjuade elever säger att de har för lite kontakt med de nationella programmen som finns på Väsby Nya gymnasium. Några elever kan ge exempel på kontakt som förekommit, exempelvis berättar en elev att de en gång besökte en samhällsklass och tittade och lyssnade på en lektion. Vidare berättar en elev att ibland då det kommer personer utifrån och informerar, exempelvis från arbetsförmedlingen eller polisen, lyssnar klasser från språkintruktionsprogram och andra program gemensamt. I intervjun säger eleverna att det, för att de ska få möjlighet att lära sig mer svenska, hade varit bättre om de gick i blandade undervisningsgrupper och att de skulle vilja ha lektioner tillsammans med de nationella programmen på skolan. En elev berättar i intervjun att alla elever läser i samma byggnad, fast på olika våningar, och att de bara träffas i de gemensamma rastutrymmena och där pratar de inte med varandra. Eleverna säger vidare att de inte

har några gemensamma aktiviteter, med undantag för en avslutningsfest förra året. Någon elev säger att eleverna på språkintröduktion känner sig isolerade fast de går i samma lokaler som övriga elever. De säger också att de behöver prata med svenska elever för att lära sig språket.

Studie- och yrkesvägledarna på Nya Väsby gymnasium säger i intervjun att de behöver arbeta mer med att öka inkluderingen. De säger att eleverna på skolan umgås i grupper, utifrån vilka språk de pratar. Skolan har haft så kallade *prova-på-dagar* då elever på språkintröduktion fått möjlighet att prova en lektion eller en dag på ett nationellt program, berättar de vidare, men det var inte så många elever som anmälde sitt intresse och deltog.

De biträdande rektorerna på Nya Väsby gymnasium säger att alla elever är tillsammans i skolans lokaler och att de har skolavslutningar tillsammans. Det har diskuterats om att återinföra fadderverksamheten, som skolan haft tidigare år, berättar de vidare. De nämner också att elever ska kunna följa en nationell klass en lektion eller en dag, vilket görs i viss mån. Ett par elever har gjort det och det beror nog på vilken lärare eleverna har om det blir av, säger de vidare. På Skolinspektionens fråga om den sociala inkluderingen motsvarar elevernas behov, svarar de biträdande rektorerna att skolan kan göra mer för att inkludera eleverna, men det svåra är hur det ska göras.

Rektorn säger i intervjun att eleverna vistas i samma lokaler och har samma lärare. Eleverna kan inte gå samma kurser eftersom de befinner sig på så olika kunskapsnivå, men man skulle kunna arbeta med projekt gemensamt och det är något vi behöver göra framöver, säger rektorn.

2b. I vilken utsträckning arbetar rektor för en vägledning som ger nyanlända elever en god överblick över fortsatta utbildningsvägar?

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att rektorns långsiktiga planering av nyanlända elevers studie- och yrkesvägledning bedrivs med god kvalitet, men att rektorns arbete med arbete med att motverka begränsade studieval är av lägre kvalitet.

I syfte att höja verksamheternas kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område: Rektorn behöver ha en strategi för arbetet med att motverka att eleverna gör begränsade studieval utifrån kön, social eller kulturell bakgrund.

Skolinspektionens utredning

Rektors långsiktiga planering

Granskningen visar att rektorns arbete med planering av nyanlända elevers studie- och yrkesvägledning är av god kvalitet. Skolans studie- och yrkesvägledare ansvarar för vägledningssuppdraget i samarbete med skolledningen. Det finns ett årshjul för arbetet med studievägledning på språkintruktionsprogrammet. Granskningen visar dock att rektorn inte följer upp om elevers behov av vägledning har tillgodosetts.

Elever på Väsby Nya gymnasium säger i intervjun att de är nöjda med den studie- och yrkesvägledning de har fått. De berättar att de har fått information av studie- och yrkesvägledare och också av andra lärare på skolan. Eleverna berättar att de har fått veta vilka utbildningsvägar som finns, de har pratat om sina individuella styrkor och de har också blivit informerade om exempelvis Centrala Studiemedelsnämnden. De säger vidare att de har träffat studie- och yrkesvägledaren både i klassen och på individuella möten.

Studie- och yrkesvägledarna på Väsby Nya gymnasium säger i intervjun att de har en kontinuerlig dialog med rektorn under året och det finns också ett årshjul för arbetet med studievägledning på språkintruktionsprogrammet som de nyligen har uppdaterat och förtydligat. Studie- och yrkesvägledarna på Väsby Nya gymnasium säger i intervjun att rektor ger dem mandat och förtroende att lägga upp arbetet med vägledningen utifrån sin profession och de upplever att deras närmaste chef har stor tillit till dem. Rektorn har inte gett dem några specifika instruktioner om vad arbetet ska innehålla, berättar de vidare, utan det är självklara saker som information om hur skolsystemet ser ut och hjälp att göra ansökningar. I intervjun säger de att eftersom eleverna på språkintruktionsprogrammet behöver mer tid för vägledning och fler möten än övriga elever bokas vägledningssamtal

med samtliga elever. Rektorn får information om elevernas behov av vägledning genom kontinuerlig dialog med studie- och yrkesvägledarna, säger de. Skolan har också klasskonferenser och elevhälsoteam där de tar upp elevers behov, säger de. I elevhälsoteamet deltar studie- och yrkesvägledarna samt ansvarig biträdande rektor. De säger att skolledningen ser till att elevernas behov av vägledning tillgodoses.

De biträdande rektorerna på Väsby Nya gymnasium ger samma bild som studie- och yrkesvägledarna ger. De säger att det inte har funnits något behov av att styra arbetet mer än genom årshjulet samt beslut om att en av studie- och yrkesvägledarna har uppdrag som mentor på språkinträdning och att studie- och yrkesvägledarna inte genomför inskrivningssamtal. Genom att rektor lyssnar på studie- och yrkesvägledarna får han reda på vilket vägledningsbehov eleverna har.

Rektorn på Väsby Nya gymnasium säger i intervjun att han styrt studie- och yrkesvägledning rent organisatoriskt genom att anställa tre studie- och yrkesvägledare och därmed skapat en grupp som tillsammans gör ett mycket bra arbete. Han säger vidare att skolan har tillsatt mycket resurser för att försöka hantera de nyanländas behov av vägledning. Rektorn säger att han får reda på vilka behov av vägledning eleverna har, genom att samtala med mentorerna och studie- och yrkesvägledarna som har regelbunden kontakt med eleverna. Det finns en viss systematik i arbetet som är tillräcklig för att de ska få en helhetsbild av behoven.

Rektorn och de biträdande rektorerna säger att det som behöver förbättras är att följa upp om eleverna upplever att deras behov av vägledning har tillgodosetts. Skolan har inga enkäter eller något annat systematiskt sätt för att ta reda på det, säger de biträdande rektorerna vidare. I viss mån får de information i samtal med studie- och yrkesvägledarna. Genom att prata med en av skolans språkstödare har skolan fått viss information om elevers uppfattning, säger rektorn. Rektorn på Väsby Nya gymnasium säger att huvudansvaret för vägledningen ligger på studie- och yrkesvägledarna och att det i lärarnas uppdrag ingår att prata med eleverna om vissa saker på mentorstidenden.

Studie- och yrkesvägledarna säger att de samverkar med lärare på skolan genom de samtal de har om enskilda elever, om bilagor och om betyg. De säger dock att samverkan hade kunnat ske på ett mer strukturerat sätt.

Rektors arbete med att motverka begränsade studieval

Granskningen visar att det inte bedrivs något strukturerat arbete på skolan som syftar till att motverka begränsade studieval.

I intervjun säger eleverna att det inte är någon skillnad på vad flickor och pojkar kan göra i framtiden, utan i Sverige kan man välja det man vill och är intresserad av. Några säger att de har pratat om detta med studie- och yrkesvägledaren på mentorstiden, och att hen har sagt att man får välja det man är intresserad av.

De biträdande rektorerna säger i intervjun att de inte har något systematiskt arbete på skolan kring att motverka begränsningar i val. De säger vidare att de tror att lärarna för diskussioner kring exempelvis genus på samhällskunskapen, men att det är en svår sak att prata om eftersom det kan bli motsättningar mellan eleverna när de diskuterar sådana saker. Om elevers val har begränsats av kön, social eller kulturell bakgrund är inte något som inte har följts upp, säger de.

Studie- och yrkesvägledarna berättar att de arbetar mycket med att motverka begränsningar i elevernas val genom sina samtal, att de har kompetens att föra samtal och nysta fram vilka intressen och styrkor elever har, oberoende av köns-tillhörigheten. Det finns en helhetstanke på skolan, som ger eleverna en så bred bild som möjligt, säger de vidare. De berättar också att en av studie- och yrkesvägledarna noggrant har valt ut material som visar en bred representation och hen har spridit detta till övriga studie- och yrkesvägledare. Skolledningen har bjudit in personal från kyrkan som har pratat om normer och könsroller, säger de vidare.

Rektorn för Väsby Nya gymnasium säger att detta ingår i skolans uppdrag och att arbetet med att motverka begränsningar i val pågår hela tiden. Han säger att han som rektor inte styr arbetet, utan att det är studie- och yrkesvägledare som arbetar med det utifrån att de tycker att det är viktigt. Dock säger rektorn att skolan inte har fokuserat på detta utan det är något de behöver bli bättre på. Skolan har nästan bara behöriga lärare och de har med sig en värdegrund från utbildningen så personalen har kunskap i frågan, säger rektorn vidare.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 27 december 2018 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till Skolinspektionen.Lund@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 400-2017: 7322) i de handlingar som sänds in.

På Skolinspektionens vägnar

Andrés Brink Pinto
Beslutsfattare

Iréne Arvidsson
Föredragande

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: <https://www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn--granskning/Kvalitetsgranskning/Skolinspektionen-granskar-kvaliteten/nyanlanda-elevers-fortsatta-utbildningsvagar-efter-sprakintroduktion/>

Bilaga 1: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Upplands Väsby kommun har 44 600 invånare. Utbildningskontoret ansvarar för utbildningsfrågor från förskolan till och med vuxenutbildningen. I kommunen bedrivs gymnasie- och vuxenutbildningen till 50 respektive 100 procent av fristående aktörer.

Väsby Nya gymnasium är en nybyggd kommunal skola som har cirka 700 elever och 50 lärare. Skolan erbjuder utbildning på de nationella programmen hotell – och turismprogrammet, ekonomiprogrammet, naturvetenskapsprogrammet, teknikprogrammet, samhällsvetenskapsprogrammet och en idrottsutbildning med inriktning simning samt introduktionsprogrammen programinriktat individuellt val, yrkesintroduktion, individuellt alternativ och språkintröduktion. På språkintröduktionsprogrammet går cirka 130 elever. Väsby Nya gymnasium leds av en rektor som också är rektor för vuxenutbildningen. På skolan arbetar två biträdande rektorer, som var och en ansvarar för ett antal program. En av dem har ansvar för språkintröduktionsprogram, natur- och teknikprogram, preparandutbildning och yrkesintroduktionsprogram. Båda delar ansvaret för individuellt alternativ.

Bilaga 2: Rättslig reglering mm

1 kap. 4 § skollagen

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

I utbildningen ska hänsyn tas till elevers olika behov. Elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

2 kap. 8 § skollagen

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i denna lag, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

2 kap. 10 § skollagen

Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar.

Rektorn får uppdra åt en anställd eller en uppdragstagare vid skolenheten som har tillräcklig kompetens och erfarenhet att fullgöra enskilda ledningsuppgifter och besluta i frågor som avses i första stycket, om inte annat anges.

2 kap. 29 § skollagen

Elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ska ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Även den som avser att påbörja en utbildning ska ha tillgång till vägledning.

3 kap. 12a § skollagen

Med nyanländ avses i denna lag den som

1. har varit bosatt utomlands,
2. nu är bosatt i landet, och
3. har påbörjat sin utbildning här senare än höstterminens start det kalenderår då han eller hon fyller sju år.

En elev ska inte längre anses vara nyanländ efter fyra års skolgång här i landet.

Som bosatt utomlands anses den som inte anses bosatt i landet enligt 29 kap. 2 §.

4 kap. 3 § skollagen

Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.

4 kap. 4 § skollagen

Sådan planering, uppföljning och utveckling av utbildningen som anges i 3 § ska genomföras även på skolenhetsnivå. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbetet vid enheten genomförs.

4 kap. 5 § skollagen

Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 och 4 §§ ska vara att de mål som finns för utbildningen i denna lag och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

15 kap. 2 § skollagen

Gymnasieskolan ska ge en god grund för yrkesverksamhet och fortsatta studier samt för personlig utveckling och ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Utbildningen ska utformas så att den främjar social gemenskap och utvecklar elevernas förmåga att självständigt och tillsammans med andra tillägna sig, fördjupa och tillämpa kunskaper.

Utbildningen i gymnasieskolan ska i huvudsak bygga på de kunskaper eleverna fått i grundskolan eller i motsvarande utbildning.

15 kap. 5 § skollagen

Gymnasieskolan ska vara öppen endast för ungdomar som avslutat sin grundskoleutbildning eller motsvarande utbildning och som påbörjar sin gymnasieutbildning under tiden till och med det första kalenderhalvåret det år de fyller 20 år eller, i fall som avses i 36 §, 21 år.

15 kap. 8 § skollagen

Varje kommun ska informera om de nationella programmen samt om möjligheterna att få utbildning på introduktionsprogram och vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år.

17 kap. 3 § skollagen

Utöver vad som gäller för all gymnasieutbildning enligt 15 kap. 2 § är syftet med språkin introduktion att ge nyanlända ungdomar en utbildning med tyngdpunkt i det svenska språket, vilken möjliggör för dem att gå vidare i gymnasieskolan eller till annan utbildning

17 kap. 4 § skollagen

Programinriktat individuellt val ska utformas för en grupp elever. Yrkesintroduktion får utformas för en grupp elever eller för en enskild elev. Övriga introduktionsprogram (t ex språkintröduktion) ska utformas för en enskild elev.

17 kap. 7 § skollagen

Utbildningen på ett introduktionsprogram ska följa en plan för utbildningen som beslutas av huvudmannen. För varje elev ska det upprättas en individuell studieplan.

29 kap. 2 § 1 st. och 2 st. 1 och 2 skollagen

Med bosatt i landet avses i denna lag den som ska vara folkbokförd här enligt folkbokföringslagen (1991:481).

Som bosatt i landet ska vid tillämpningen av denna lag anses även den som inte är folkbokförd här men som

1. omfattas av 1 § första stycket eller 1 a § första stycket lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl.,
2. vistas här med stöd av tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 5 kap. 15 § utlänningslagen (2005:716)

29 kap 3 § 1 st. skollagen

De personer som avses i 29 kap. 2 § andra stycket 1 och 2 har rätt till utbildning i gymnasieskola och gymnasiesärskola endast om de har påbörjat utbildningen innan de fyllt 18 år. De har inte rätt till utbildning i kommunal vuxenutbildning eller särskild utbildning för vuxna.

6 kap. 8 § 3 st. gymnasieförordningen

Språkintröduktion får kombineras med kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare och motsvarande utbildning vid folkhögskola enligt 24 kap. skollagen. Även andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling får ingå i utbildningen.

Läroplanen för gymnasieskolan (Lgy, 11), Skolans värdegrund och uppgifter, Varje skolas utveckling

Skolan ska sträva efter flexibla lösningar för organisation, kursutbud och arbetsformer.

Läroplanen för gymnasieskolan (Lgy, 11), 2.1 Kunskaper

Det är skolans ansvar att varje elev som avslutat ett introduktionsprogram har en plan för och tillräckliga kunskaper för fortsatt utbildning eller uppnår en förberedelse för etablering på arbetsmarknaden.

Läroplanen för gymnasieskolan (Lgy, 11), 2.4 Utbildningsval – arbete och samhällsliv
Gymnasieskolan ska nära samarbeta med de obligatoriska skolformerna, arbetslivet, universiteten och högskolorna samt med samhället i övrigt. Detta krävs för att eleverna ska få en utbildning av hög kvalitet och få underlag för val av kurser inom utbildningen och för vidare studier eller yrkesverksamhet.

Genom att arbetslivet fortlöpande förändras när det gäller behovet av kompetens och rekrytering av arbetskraft inom olika områden har studie- och yrkesvägledning i vid mening stor betydelse. Universitet och högskolor, arbetsförmedlingar, näringsliv samt arbetsmarknadens parter och branschorganisationer har därför viktiga roller i informationen till skolorna och eleverna.

Läroplanen för gymnasieskolan (Lgy, 11), 2.6 Rektorns ansvar

Som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn ansvar för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att studie- och yrkesvägledningen organiseras så att eleverna får information om och vägledning inför de olika val som skolan erbjuder och inför val av framtida utbildning och yrke.

Prop. 2009/10:165 Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet, s. 447

Språkintröduktion syftar till att eleven snarast möjligt ska kunna gå vidare i gymnasieskolan eller i annan utbildning.

Skolverkets allmänna råd om Utbildning för nyanlända elever (s. 14) (SKOLFS 2016:2)

I Skolverkets allmänna råd om utbildning för nyanlända elever framhålls att huvudmannen regelbundet bör förvissa sig om att rektorn för en skolenhet har tillräckliga resurser för att leva upp till bestämmelserna om den fortsatta utbildningen för nyanlända elever för att vid behov kunna omfördela resurserna mellan skolenheterna. Huvudmannen bör också ha en långsiktig planering för den fortsatta utbildningen för nyanlända elever, samt skapa rutiner för att följa upp att detta arbete fungerar på skolenheterna och i förekommande fall vidta nödvändiga åtgärder.

Skolverkets allmänna råd om Arbete med studie- och yrkesvägledning. (s. 11 och 32), (SKOLFS 2013:180)

I Skolverkets allmänna råd om arbete med studie- och yrkesvägledning framhålls att vägledning i vid bemärkelse är all den verksamhet som bidrar till att ge elever kunskaper och färdigheter som underlag för att fatta beslut om framtida studie- och yrkesval (t.ex. praktiska arbetslivserfarenheter, undervisning som rör arbetslivet, studiebesök, utbildningsinformation). Vidare framhålls att nyanlända elever behöver få information om utbildningssystemet, sina möjligheter till studier och arbetsmarknadens kompetenskrav.

Bilaga 3: Mall för huvudmannens redovisning till Skolinspektion

Utvecklingsområde 1: Huvudmannen behöver systematiskt inhämta tillräcklig information om vilka behov av utbildningsvägar elever på språkintröduktion har och planera för att ha en beredskap att erbjuda utbildningsplatser som möter de behov som huvudmannen har identifierat.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:
Beskriv de effekter som förväntas på längre sikt:
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
Utvecklingsområde 2: Huvudmannen behöver se till att det finns planerade arbetssätt i syfte att vägleda och motivera nyanlända elever samt säkerställa såväl att elevernas behov av vägledning tillgodoses som att personal har kompetens för att tillgodose elevernas behov av vägledning.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:
Beskriv de effekter som förväntas på längre sikt:
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

Utvecklingsområde 3: Huvudmannens behöver se till att det bedrivs ett strukturerat arbete med att motverka begränsningar i studieval som grundar sig på kön, social och kulturell bakgrund.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:
Beskriv de effekter som förväntas på längre sikt:
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
Utvecklingsområde 4: Huvudmannen behöver skapa förutsättningar för strukturerade kontakter mellan språkinträdning och Komvux gällande elevernas övergång från språkinträdning till Komvux. I detta kan till exempel ingå att skapa rutiner/strukturer för överlämningar till Komvux.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:
Beskriv de effekter som förväntas på längre sikt:
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

Utvecklingsområde 5:

Rektorns arbete med att skapa strukturerade kontakter mellan språkintruktionsprogrammet och fortsatta utbildningsvägar behöver utvecklas. I detta ingår att rektorn behöver, på ett systematiskt sätt, ta reda på elevernas behov av kontakt med andra utbildningsvägar och se till att det finns utarbetade rutiner och strukturer för övergången mellan språkintruktionsprogrammet och andra utbildningsvägar. Vidare ingår att rektorn behöver se till att skolan har rutiner och strukturer för att ge eleverna möjlighet att ta del av undervisningen på nationella program. Slutligen ingår att se till att det ges fler möjligheter till social inkludering mellan elever på språkintruktionsprogrammet och elever på de nationella programmen på skolan.

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:

Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:

Beskriv de effekter som förväntas på längre sikt:

Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

Utvecklingsområde 6

Rektorn behöver ha en strategi för arbetet med att motverka att eleverna gör begränsade val utifrån kön, social eller kulturell bakgrund.

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:

Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:

Beskriv de effekter som förväntas på längre sikt:

Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

